

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**77-ї НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСОРІВ,
ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ**

16 травня – 22 травня 2025 р.

ЕФЕКТИВНИЙ ПЕРЕКЛАД ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ: ПОРАДИ, ПРИЙОМИ, РІШЕННЯ

Переклад технічних текстів є однією з найскладніших галузей перекладознавства. Такі тексти вимагають не лише високої мовної компетенції, а й глибокого розуміння технічного змісту, термінології, а також знання специфіки форматування й подання інформації. Ефективний переклад повинен бути точним, однозначним і зрозумілим для професійної аудиторії.

Ціль перекладу – встановлення відносин еквівалентності між вихідним та перекладеним текстом (для того, щоб обидва тексти несли однаковий зміст). Технічний переклад виник на стику лінгвістики і науки та техніки. Переклад наукової та технічної літератури розглядається як з точки зору перекладознавства, так і з наукової і технічної позиції.

Серед найпоширеніших проблем, з якими стикаються перекладачі технічних текстів, можна виділити:

- Термінологічні труднощі: відсутність точних еквівалентів, багатозначність термінів, відмінності в галузевій номенклатурі.
- Синтаксична складність: велика кількість пасивних конструкцій, довгі речення, складні умовні структури.
- Форматування та стилістика: технічні документи мають специфічні вимоги до оформлення, включно з таблицями, схемами, нумерацією.
- Стандартизація: відповідність міжнародним стандартам, таким як ISO, IEEE, DIN тощо.[1]

Поради для ефективного перекладу охоплюють декілька важливих етапів. Перед початком перекладу важливо ознайомитися з основами відповідної технічної галузі. Це дозволить краще розуміти зміст тексту та уникати смислових помилок. Створення власного глосарію є дуже важливим.

Постійна робота з термінологією – ключ до точності. Власний глосарій, заснований на авторитетних джерелах, забезпечить консистентність у перекладі[2].

Використання CAT-інструментів (Trados, MemoQ тощо) є необхідним у роботі перекладача. Такі програми допомагають автоматизувати переклад, зберігати стиль і повторювані елементи, працювати з термінологією більш ефективно. Крім того, переклад має бути не лише

точним, а й зручним для сприйняття. Важливо дотримуватись логіки викладу, типових мовних кліше та форматування [3].

Якщо зміст викликає сумніви, варто звернутися до фахівця з галузі, оскільки це дозволяє уникнути грубих технічних неточностей, а перевірка тексту іншими фахівцями або його читання в контексті допомагає виявити неточності та покращити якість. Існують такі прийоми перекладу: калькування, адаптація, трансформація, компенсація [4].

У технічних текстах контекст є вирішальним для правильного розуміння. Перекладач повинен ретельно вивчати контекст кожного терміну або вислову, щоб правильно вибрати його еквівалент.

Ефективний переклад технічних текстів потребує комплексного підходу, що поєднує мовну компетентність, технічну обізнаність і володіння сучасними інструментами. Лише за таких умов можна забезпечити якість, точність і професіоналізм перекладацької роботи. Правильно організований процес, підтриманий знанням та досвідом, робить переклад не лише точним, але й корисним для кінцевого користувача.

Враховуючи ці особливості, перекладач технічних текстів повинен мати глибокі знання як мови, так і технічної термінології, а також здатність працювати з великими обсягами інформації та дотримуватися високих стандартів точності та чіткості.

Література:

- 1. Гречина Л.Б. До проблем лексичних труднощів перекладу науково-технічної літератури. Вісник Житомирського державного університету. 2011. № 57. С. 166–169.*
- 2. Д'яков А. С. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ: КМ Academia, 2020.*
- 3. Мангура С.І. Деякі особливості перекладу англomовної нафтогазової термінології українською мовою. Інноваційні технології у контексті іншомовної підготовки фахівця: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. 2 квітня 2015. Полтава, 2015. С.95–98.*
- 4. Папуша О. В. Англomовна науково-технічна термінологія. Суми: СумДУ, 2023. 79 с.*